

УДК 154.4:351.745.5

Д. О. Александров

кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ, полковник міліції,
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, пл. Солом'янська, 1
e-mail: dhzezhik@rambler.ru

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВА ВИВЧЕННЯ
ОСОБИСТОСТІ ПРАЦІВНИКА ОВС**

Стаття присвячена актуальній проблемі аналізу особистості правоохоронця в контексті психологічного змісту правоохоронної діяльності, який відображає засади діяльнісного підходу психології. Метою теоретичного аналізу є з'ясування специфіки співвіднесення діяльнісного та особистісного підходів до вивчення особистості працівника ОВС на засадах психологічного детермінізму.

Ключові слова: детермінізм, особистість, діяльність, працівник органів внутрішніх справ.

Постановка проблеми. Специфічний характер правоохоронної діяльності накладає відбиток на індивідуально-психологічні характеристики особистості фахівця, що й визначає необхідність її наукового дослідження. Потребують розкриття фактори, які визначають успішність реалізації основних компонентів правоохоронної діяльності. Адаже організація психологічного супроводження службової діяльності в сучасних умовах потребує ретельних наукових досліджень самої особистості працівника ОВС на засадах особистісного та діяльнісного підходів психології.

Аналіз стану досліджень. Проблема дослідження основних компонентів правоохоронної діяльності активно розроблялася, починаючи з 70-х років ХХ століття (М. В. Андреев, В. Г. Андросюк, В. Л. Васильєв, А. В. Дулов, В. О. Коновалова, Ю. В. Чуфаровський, Л. І. Казміренко, М. В. Костицький, А. І. Папкін та ін.). Разом із тим, ще недостатньо уваги приділяється комплексному теоретичному дослідженню базових психологічних чинників успішної реалізації правоохоронної діяльності, що визначають загальну готовність до умов службової діяльності.

Метою статті є психологічне вивчення особистості працівника ОВС в контексті аналізу особливостей умов його професійної діяльності. Виходячи з того, що правоохоронна діяльність є різновидом діяльності загалом, виникає нагальна необхідність окреслення її психологічних характеристик.

Визначення особистісних особливостей правоохоронця має базуватися на безпосередньому вивченні особливостей професійної діяльності та відповідних індивідуально-психологічних якостей працівників. Сучасні психологічні дослідження доводять, що провідним етапом з'ясування специфічних особистісних характеристик фахівця є дослідження самої діяльності. Тому ми, перш за все, проаналізуємо зміст та сутність самого феномену діяльності, характеристику професійної діяльності, специфіку завдань та функцій правоохоронної діяльності, особливості та форми діяльності правоохоронця, на підставі чого зможемо вийти й на суб'єкта цієї діяльності.

На думку багатьох авторів [1, 3, 5, 7, 8, 11], діяльність виступає одним з фундаментальних понять психології. Відтак, використання діяльнісного підходу у вивченні психологічних особливостей самого суб'єкта правоохоронної діяльності, його якостей, характеристик та властивостей дозволяє виявити важливі закономірності структурних компонентів особистості працівника ОВС.

Так, зокрема Немов Р. С. [14, С. 146] визначає діяльність як специфічний вид активності людини, спрямований на пізнання та творче перетворення оточуючого середовища. При цьому у своїй діяльності людина створює предмети матеріальної та духовної культури, використовує свої здібності, будує суспільство та ін. Безпосередньо у діяльності формується та проявляється система психічних процесів, станів і властивостей індивіда, адже, завдяки продуктивному характеру діяльності людина створює знакові системи, зняття впливу на себе та природу [14, С. 207-209]. Отже, зрозуміло, що з психологічної точки зору й правоохоронна діяльність характеризується сукупністю її цілей, які породжуються суспільним життям, умовами існування людини, і залежать від виконуваних нею соціальних ролей, професійних функцій, та, безумовно, від особливостей розвитку її індивідуальних особливостей.

Засновник концептуального діяльнісного підходу Леонтьєв О. М. визначав діяльність як вид соціально-обумовленої взаємодії цілісної особистості, суб'єкта з навколишнім світом, що виникає під впливом певної потреби і спрямованої на досягнення мети, що відповідає цій потребі, шляхом перетворення об'єктів діяльності [11].

З цього можна зробити висновок, що будь-яка діяльність, в тому числі й правоохоронна, характеризується певною сукупністю її цілей, які й виступають найзагальнішими компонентами психологічної структури. Як зазначає Максименко С. Д., діяльність — це свідомо активність, що виявляється в системі дій, спрямованих на досягнення поставленої мети [13, С. 70]. Цілепокладання ж, в свою чергу, передбачає наявність умов і засобів їх досягнення. Тому діяльність, будучи цілеспрямованою, складається із сукупності дій та операцій, які детерміновані зовнішніми умовами та обставинами реалізації діяльності.

Група вчених Харкова та Москви під керівництвом Леонтьєва О. М. розробила методи структурного аналізу психічної діяльності, проводячи дослідження наглядно-дійового мислення, процесів пам'яті, відображення та сприймання (Ананьєв Б. Г., Божовіч Л. І, Гальперін П. Я., Запорожець А. В., Зинченко П. І., Смирнов А. А. та інші). На основі чого було розроблено загальне поняття психологічної структури трудової діяльності людини.

Загалом труд, за визначенням Платонова К. К., є одним з основних видів діяльності та виступає фактором прояву, формування та розвитку психіки людини [15]. В свою чергу, продовжує дану думку Клімов Є. А., основним видом трудової діяльності людини є соціально обумовлена, усвідомлена та цілеспрямована предметна діяльність, головні характеристики якої властиві професійній діяльності [8].

В самій же структурі професійної діяльності виділяються сфери трудової діяльності, які одержали назву професій (які, в подальшому також поділяються на фахові напрями, спеціалізації тощо). Це є досить важливим для нас проміжним висновком, адже ми не маємо на меті заглиблюватися у якийсь окремий фаховий напрям правоохоронної діяльності, або намагатися досягнути неосяжне, досліджуючи загалом всі наявні галузі. Наше завдання — виявити найсуттєвіші типові структурні компоненти особистості працівника ОВС, які б визначали його осо-

бливі відмінності від інших суб'єктів діяльності та могли б успішно екстраполюватися на всіх працівників правоохоронних органів, незалежно від їхнього фахового напрямку (адже «фах» — це лише вид занять у рамках однієї професії [15]).

Виходячи з зазначеного, слід зупинитись на самому понятті професії в спеціальній психологічній літературі, адже саме ця категорія розкриває основну суть професійної діяльності правоохоронця. На теперішній час існує багато ракурсів розуміння поняття «професія». Так, Клімов Є. А. наголошує на двох її аспектах: а) професія — сукупність усіх людей, зайнятих даним видом праці; б) професія — це система знань, вмінь та навичок, властивих певній людині [7, С. 109]. Гуревич К. М. визначає професію також у двох аспектах: а) як довготривалий комплекс трудових обов'язків; б) як певну об'єктивну та повністю регламентовану організацію дій особистості [3, С. 17-19]. В свою чергу Платонов К. К., під професією розуміє трудову діяльність, яка потребує певної підготовки та є засобом існування людини, а також основним родом занять чи трудової діяльності, для виконання якої працівник повинен мати певний комплекс теоретичних знань та практичних навичок, а також необхідні фізичні та морально-психологічні якості [15].

Як ми бачимо навіть з наведених прикладів, перелічені ракурси визначень розкривають соціальну, економічну, правову та психологічну сутність поняття професії як складного багатозначного явища, що обумовлює професійну діяльність працівника ОВС. Отже, по мірі занурення людини у певну професію в процесі праці, трудова діяльність набуває статусу професійної. Саму ж професійну діяльність, за словами Ломова Б. Ф., слід розуміти як рід трудової діяльності людини, яка володіє комплексом спеціальних теоретичних та практичних навичок, що набуті внаслідок спеціальної підготовки, досвіду праці [12, С. 155].

Таким чином, структура професійної діяльності працівника ОВС складається із взаємодії самого суб'єкта праці з її предметом за допомогою знарядь, що і визначає динамічний структурний зміст правоохоронної діяльності. Структурність діяльності є її внутрішньою організацією, яка виступає у якості системоутворюючого елемента структури особистості професіонала. Стабільність функціонування структурних компонентів у їхній взаємодії з самими об'єктами визначає відповідну детермінованість, що й дає можливість виявлення типових, а відтак і закономірних для певної професії функцій, завдань, операцій та дій, які зумовлюють, в свою чергу, типову сукупність професійно значущих якостей, знань, вмінь та навичок особистості правоохоронця.

Саме тому для визначення сукупності професійно значущих якостей працівника ОВС, необхідним є виявлення психологічної структури правоохоронної діяльності. Для цього необхідно розкрити структуру цієї діяльності та висвітлити найсуттєвіші її сторони, притаманні всім фаховим напрямкам. Таким чином, слід виокремлювати в структурі професійної діяльності правоохоронця: мету, умови, особливості об'єкта і засобів, шляхи досягнення мети діяльності. Завдяки цьому виникає можливість встановлення більш значимих, постійних та необхідних психологічних чинників в структурі особистості фахівця, на підставі чого стає можливим пізнання й самого суб'єкта професійної діяльності.

Звертаючись до робіт Ананьєва Б. Г. [1], в структурі діяльності він виділяв такі її складові, як праця, пізнання та спілкування, поліваріативність комбінацій яких та співвідношення ступенів взаємної виразності і насиченості й визначає відмінність та специфіку всіх видів професійної діяльності. Окрім того, професійній діяльності правоохоронця притаманні ще й такі якості, як активність, цілеспрямованість,

що також має враховуватися при визначенні психологічної структури конкретного виду професійної діяльності.

Наступним кроком нашого дослідження стає перехід до аналізу безпосередньо правоохоронного напрямку професійної діяльності. Загальновідомо, що перші спроби емпіричного вивчення вітчизняними науковцями правоохоронної діяльності почалися ще в 20-х роках ХХ століття, і полягали у розробці психограми слідчого [10]. Справа в тім, що традиційно саме слідча діяльність асоціювалася із квінтесенцією правоохоронної діяльності, адже панувала хибна думка, що це єдиний фаховий напрям діяльності, який потребує специфічних якостей працівника. Всі ж інші напрями, які займаються загальними функціями охорони громадського порядку, не потребували спеціальної уваги. Така традиція виокремлення лише слідчої із всього кола різновидів правоохоронної діяльності зберігалася майже до кінця ХХ століття.

Зокрема, психологію слідчої діяльності досліджував Дулов А. В. в контексті основних форм діяльності в судовій психології [4]. У розгорнутому вигляді провідні характеристики діяльності слідчого в своїх роботах висвітлював Ратинов А. Р. при аналізі окремих видів слідчої діяльності [16]. Приділяла уваги цій проблемі й Коновалова В. О., коли визначала чинники психологічної специфіки слідчої і судової діяльності, знання і дослідження яких сприяє розумінню її у всій складності і повноті [9]. Так само й Васильєв В. Л. намагався скласти професіограму слідчого працівника [2], яка хоча й відбивала ряд об'єктивних особливостей слідчої діяльності та узагальнювала багато її важливих складових компонентів, проте, залишилася неповною, адже не враховувала загальнопрофесійні особливості правоохоронної діяльності у цілому.

Звісно, окрім дослідження діяльності слідчого, у 70-х рр. минулого століття робилися також окремі спроби торкнутися й інших фахових напрямів, однак, окрім намагання Кітова А. І. проаналізувати діяльність керівника ОВС [6], поширення такі дослідження не набули.

Подібна стагнація була зумовлена наперед невірним рішенням досліджувати якийсь окремих фаховий напрям правоохоронної діяльності без попереднього її комплексного вивчення. Адже слід йти від загального до окремого, і спершу дослідити цілком психологічну сутність професії, а вже потім переходити до приватних фахових напрямів. Хоча, не можна не визнати, що сама спроба психологічного опису професії навіть того ж самого слідчого продемонструвала принципову можливість подібних досліджень.

І лише наприкінці 90-х рр. минулого століття групою вітчизняних науковців (Юхновець Г. О., Казміренко Л. І., Андросюк В. Г., Александров Д. О. та ін.) Національної академії внутрішніх справ (на той час Української академії внутрішніх справ) було розпочато комплексне наукове дослідження за темою: «Розробка професіограм та кваліфікаційних характеристик деяких категорій фахівців МВС України» на підставі п. 7.12.3 Комплексної програми кадрового забезпечення оперативної-службової діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ, внутрішніх військ МВС України на 1996-2000 роки від 22.12.1995 р., а потім — згідно з розпорядженням МВС України від 13.02.1996 р., № 30, рішеннями нарад керівництва Міністерства внутрішніх справ України від 31.03.1997 р. та 23.06.1997 р.

На першому етапі науковцями НАВС (УАВС) вивчалися зміст та умови професійної діяльності, її професійно-психологічні чинники, професійно-важливі якості фахівців кримінальної міліції, слідства, міліції громадської безпеки та спеціальних підрозділів міст Києва, Харкова, Львова. Обсяг кожної вибірки сягав близько 660

працівників при стажі на посаді понад три роки. Результати доповідали керівництву Міністерства внутрішніх справ України (вих. № 478\УА від 15.03.1996 р.) та одержали позитивну оцінку. Метою другого та третього етапу дослідження була розробка професіограми фахівця оперуповноваженого карного розшуку та слідства (вих. № 222м від 29.07.97 р.; № НА\205м від 6.05.98 р.). Додатково проведено експериментальне впровадження та авторське супроводження професіограми і методики психолого-психофізіологічного відбору фахівців карного розшуку та слідства ГУ МВС України дозволило запропонувати проект «Методики професійно-психологічного відбору кандидатів на службу в органи внутрішніх справ (слідство, карний розшук)».

У подальшому зазначена науково-дослідна робота проводиться й по теперішній час в межах програми на рівні дисертаційних досліджень. Зокрема, були розроблені професіограми експертів-криміналістів, працівників патрульної служби міліції, державної автоінспекції, дільничних інспекторів міліції, спеціальних підрозділів швидкого реагування, державної служби охорони, працівників інтерполу тощо (Тимошенко Ю. П., Корнев О. М., Каверін О. В., Кретчак О. М., Запорожцева Г. Є. та інші).

В контексті ж нашого дослідження ми не станемо заглиблюватись у професіографію, адже визначення сутнісних професійно-значущих якостей та психологічних особливостей правоохоронця не потребує виявлення психологічної структури правоохоронної діяльності у всьому її розмаїтті. Для цього слід з'ясувати ключові особистісні якості, що визначають успішність адаптації працівника ОВС до професійної діяльності.

Загалом, так званий «людський фактор», на думку Іванової О. М. [5, С. 48], слід розглядати як складне динамічне утворення, що функціонує за рахунок взаємодії соціальних, психологічних та психофізіологічних регуляторів діяльності суб'єкта праці, яким в нашому випадку є правоохоронець, що виступає в цій системі в якості головного, регулюючого та оцінюючого компоненту діяльності. Не станемо занурюватися у всі типи професій, адже це виходить за межі нашого дослідження працівника ОВС, а зупинимось через соціономічну сутність правоохоронної діяльності саме на характеристиці особливостей, притаманних професіям типу «людина-людина».

Як зазначав Клімов Є. А., представники професії типу «людина-людина» повинні бути наділені здібностями активно управляти іншими людьми та стосунками, групами, колективом, суспільством, виховувати людей, виконуючи корисні дії по обслуговуванню різних потреб людей в процесі контактної взаємодії з ними. При цьому в процесі такої діяльності, задовольняються її соціальні, матеріальні та духовні потреби [7, С. 130-131].

Виконавчий бік праці для професії «людина-людина» має власні особливості, що полягають у комунікативності, як провідного так би мовити, «засобу виробництва». Специфічною особливістю цих професій є досконале володіння засобами вербального та невербального спілкування та навичками контактної взаємодії. Цілий ряд професій типу «людина-людина» вимагає від працівника певного рівня точності та координації професійних дій. Прикладом цього виступають дії оперуповноваженого при здійсненні оперативно-розшукових заходів, або слідчого під час допиту.

Аналогічною характеристикою комунікативної діяльності виступає й вміння активно встановлювати психологічний контакт та довірчі відносини, здатність спілкуватися з різними категоріями населення у відповідності до моральних та

юридичних норм суспільства [4]. Відтак, як ми бачимо з наведених характеристик, протипоказанням до соціономічних професій даного типу є інтровертована замкненість, суттєві дефекти мовлення, нервово-психічна та емоційна нестійкість.

Як видно із зазначеного, правоохоронна діяльність є класичним прикладом типу професії «людина-людина», тому що основним її завданням є забезпечення правопорядку, як актуальної соціальної потреби населення. При цьому дана діяльність відбувається в процесі активної взаємодії з людьми, а саме спілкування стає одним з провідних засобів досягнення професійно значущих службових завдань. Основним предметом правоохоронної діяльності, в загальному розумінні, є здійснення ефективного впливу на громадян з метою дотримання ними соціальних і, перш за все, правових норм, а також забезпечення їхньої особистої безпеки від посягань шляхом активної протидії протиправним проявам тощо.

Узагальнюючи погляди вітчизняних дослідників, впливає розуміння особистості як індивіда — суб'єкта соціальних відносин та свідомої діяльності, що набуває так званої системної якості в умовах входження індивіда у суспільні відносини та виконання спільної діяльності й спілкування з іншими людьми. Можна зрозуміти, що аналіз особистості працівника ОВС повинен починатися з вивчення функції її професійної діяльності в системі суспільних відносин та системі взаємодії в тому соціальному контексті, в який ця людина включена. Для цього слід вивчати роль, функції і динаміку сенсорних, перцептивних, мнемічних та інших психічних процесів, включених в реальну діяльність правоохоронця. Ґрунтуючись на цьому, Ломов Б. Ф. [4] формулює дві головні задачі психологічного дослідження особистості: з одного боку, — розгляд діяльності як детермінанти системи психічних процесів, станів і властивостей суб'єкта, а з іншого, — вивчення впливу психіки на ефективність і якість діяльності.

Висновки. У підсумку можна дійти до висновку, що спираючись на накопичений науково-теоретичний досвід, ми маємо можливість закласти основу для визначення конкретизованих особистісних характеристик, які виступають детермінантами ефективною діяльності правоохоронця на основі вивчення:

- а) зовнішніх обставин, що обумовлюють професійну діяльність;
- б) психологічних рис, що виступають протипоказаннями;
- в) структури професійно-психологічних вимог до особистості.

Всі ці три ракурси відбивають єдину характеристику, якою є професійна адаптація працівника ОВС. Адже, зовнішні обставини діяльності визначають комплекс вимог, до яких має адаптуватися працівник, занурюючись у професію, а сукупність відповідних особистісних рис зумовлюють успішність чи неуспішність всього процесу професійної адаптації, виступаючи показаннями або протипоказаннями.

Таким чином, на основі здійсненого загальнотеоретичного аналізу діяльності правоохоронця нами визначено, що в структурі особистості працівника ОВС найбільш суттєве значення має виокремлення рис за наступними вимірами: індивідуально-психологічним, психофізіологічним, соціально-психологічним та діяльнісним.

Список використаних джерел та літератури

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды / Б. Г. Ананьев [под ред. А. А. Бодалева, Б. Ф. Ломова]. — М.: Педагогика, 1980. — 230 с.
2. Васильев В. Л. Юридическая психология / В. Л. Васильев — 6-е изд. — СПб.: Питер, 2009. — 608 с.
3. Гуревич К. М. Профессиональная пригодность и основные особенности нервной системы / К. М. Гуревич — М.: Наука, 1992. — 120 с.

4. Дулов А. В. Судебная психология: учебное пособие / А. В. Дулов — [2-е изд., испр. и доп.] — Минск: Высшая шк., 1975. — 464 с.
5. Иванова Е. М. Основы психологического изучения профессиональной деятельности: Учебное пособие/ Е. М. Иванова — М.: Изд-во МГУ, 1987. — 294 с.
6. Китов А. И. Психология управления. Учебник / А. И. Китов — М.: Акад. МВД СССР, 1979. — 521 с.
7. Климов Е. А. Как выбирать профессию/ Е. А. Климов — М.: Просвещение, 1984.— 160 с.
8. Климов Е. А. Человек как субъект труда и проблемы психологии //Вопросы психологии. — 1984. — № 4. — С. 12-18.
9. Коновалова В. Е. Правовая психология: Учеб. Пособие / В. Е. Коновалова — Харьков: Основа, 1990. — 199 с.
10. Корнилов К. Н. Учебник психологии, изложенной с точки зрения диалектического материализма/ К. Н. Корнилов — М.-Л., 1929. — 55 с.
11. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. / А. Н. Леонтьев — М.: Смысл, Академия, 2005. — 352 с.
12. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии / Б. Ф. Ломов — М., 1984.-449 с.
13. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посібн. / С. Д. Максименко, В. О. Солов'єнко — 2-ге вид., стереотип. — К.: МАУП, 2001. — 256 с.
14. Немов Р. С. Психология / Р. С. Немов — М.: Гуманит. изд. Центр ВЛАДОС, 1999.-кн. 1. — 688 с.
15. Платонов К. К. Краткий словарь системы психологических понятий / К. К. Платонов — М.: «Высшая школа», 1984. — 174 с.
16. Ратинов А. Р. Проблемы психологии следственной деятельности/ А. Р. Ратинов — Красноярск: Изд-во Красноярск. гос. ун-та, 1986. — 136 с.

References

1. Anan'ev B. G. Izbrannye psihologicheskie trudy / B. G. Anan'ev [pod red. A. A. Bodaleva, B. F. Lomova]. — М.: Pedagogika, 1980. — 230 s.
2. Vasil'ev V. L. Juridicheskaja psihologija / V. L. Vasil'ev — 6-e izd. — SPb.: Piter, 2009. — 608 s.
3. Gurevich K. M. Professional'naja prigodnost' j osnovnye osobennosti nervnoj sistemi K. M. Gurevich — М.: Nauka, 1992. — 120 s.
4. Dulov A. V. Sudebnaja psihologija: uchebnoe posobie / A. V. Dulov — [2-e izd., ispr. i dop.] — Minsk: Vyshhejsjsh. shk., 1975. — 464 s.
5. Ivanova E. M. Osnovy psihologicheskogo izuchenija professional'noj dejatel'nosti: Uchebnoe posobie E. M. Ivanova — М.: Izd-vo MGU, 1987. — 294 s.
6. Kitov A. I. Psihologija upravlenija. Uchebnik / A. I. Kitov — М.: Akad. MVD SSSR, 1979. — 521s.
7. Klimov E. A. Kak vibirat' professiju E. A. Klimov — М.: Prosveshhenie, 1984.— 160 s.
8. Klimov E. A. Chelovek kak sub'ekt truda j problemi psihologii //Voprosy psihologii. — 1984. — № 4. — S. 12-18.
9. Konovalova V. E. Pravovaja psihologija: Ucheb. Posobie / V. E. Konovalova — Har'kov: Osnova, 1990. — 199 s.
10. Kornilov K. N. Uchebnik psihologii, izlozhennoj s točki zrenija dialekticheskogo materializma K. N. Kornilov — М.-Л., 1929. — 55 s.
11. Leont'ev A. N. Dejatel'nost'. Soznanie. Lichnost'. / A. N. Leont'ev — М.: Smysl, Akademija, 2005. — 352 s.
12. Lomov B. F. Metodologicheskie j teoreticheskie problemi psihologi / B. F. Lomov — М., 1984.-449 s.
13. Maksimenko S. D. Zagal'na psihologija: navch. posibn. / S. D. Maksimenko, V. O. Solovienko — 2-ge vid., stereotip. — К.: MAUP, 2001. — 256 s.
14. Nemov R. S. Psihologija / R. S. Nemov — М.: Gumanit. izd. Centr VLADOS, 1999.-кн. 1, 688 s.
15. Platonov K. K. Kratkij slovar' sistemy psihologicheskijh ponjatij / K. K. Platonov — М.: «Vysshaja shkola», 1984. — 174 s.
16. Ratinov A. R. Problemy psihologii sledstvennoj dejatel'nosti A. R. Ratinov — Krasnojarsk: Izd-vo Krasnojarsk. gos. un-ta, 1986. — 136 s.

Д. А. Александров

кандидат психологических наук, доцент,
профессор кафедры юридической психологии
национальной академии внутренних дел, полковник милиции

**ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАК ОСНОВА
ИЗУЧЕНИЯ ЛИЧНОСТИ СОТРУДНИКА ОВД****Резюме**

Статья посвящена актуальной проблеме анализа личности сотрудника органов внутренних дел в контексте психологического содержания правоохранительной деятельности, который отражает принципы деятельностного подхода психологии. Целью теоретического анализа является выяснение специфики соотношения деятельностного и личностного подходов к изучению личности сотрудника ОВД на основе психологического детерминизма.

Ключевые слова: детерминизм, личность, деятельность, сотрудник органов внутренних дел

D. O. Aleksandrov

Ph.D. in Psychology, docent,
Professor of department of Law Psychology of National Academy of Internal Affairs,
colonel of militia

**PSYCHOLOGICAL ANALYSIS ACTIVITIES AS A BASIS FOR THE STUDY
OF PERSONALITY OF EMPLOYEE OF ORGANS OF INTERNAL AFFAIRS****Abstract**

The article is devoted to the analysis of the actual problem in the context of the personality of employee of the Interior psychological content of Law Enforcement that reflects the principles of the activity approach psychology. The purpose of the theoretical analysis is to identify the specific correlation of activity and personal approaches of personality of employee of the Interior on the basis of psychological determinism. The aim of the article is the psychological study of personality employee of the police Department in the context of the analysis of the peculiarities of the conditions of his professional activity. Proceeding from the fact that law enforcement is a variety of activities in General, there is a need for determining its psychological characteristics. Carried out by the General theoretical analysis of the activities of the policeman we have determined that in the structure of the personality of the employee of the Interior most important is the selection figure on the following dimensions: individual-psychological and psycho-physiological, socio-psychological and activity approach.

Key words: determinism, personality, activity, employee of the Interior.

Стаття надійшла до редакції 16.09.2013